

Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk
utdanning og yrkesgodkjenning

Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk utdanning og yrkesgodkjennings avgjørelse av 26. juni 2026

Sak: 2026/0784

Klager: A

Saken gjelder: Klage over vedtak om avslag på søknad om godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring

Saken gjelder klage over vedtak fattet av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) den 24. april 2025. I vedtaket avslo HK-dir klagers søknad om godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring fordi HK-dir vurderte at den omsøkte kvalifikasjonen etter sitt faglige innhold ikke kunne sidestilles med relevant norsk fag- eller svennebrev. HK-dir kom derfor til at kvalifikasjonen ikke oppfylte vilkårene for godkjenning i opplæringslova § 23-3. Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk utdanning og yrkesgodkjenning kom til at det var en saksbehandlingsfeil at HK-dir ikke hadde vurdert klagers kvalifikasjon opp mot industrirørleggerfaget. Vedtaket ble derfor opphevet, og saken ble sendt tilbake til HK-dir for ny behandling.

Klagenemndas medlemmer: Henrik W. Bärnholdt, Kristin Seehusen, Miriam Thea Josefin Svenaeus Bakken Wallenborg, Øistein Frank Sundli og Taija-Riitta Blencke.

1 Sakens bakgrunn

- (1) A (heretter klager) søkte 27. februar 2025 Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (heretter HK-dir) om godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring.
- (2) Av søknaden fremgikk det at klager søkte om å få godkjent kvalifikasjonen «*Monter rurociagow okretowych*» (oversatt til «montør av skipsrørledninger») som han fikk utstedt i Polen i 1995. Det fremgikk videre at utdannelsen var tatt i årene 1992-1995 og at praksis ble gjennomført.
- (3) HK-dir fattet 24. april 2025 vedtak om avslag på søknaden, begrunnet i at kvalifikasjonen manglet vesentlige elementer fra det norske rørleggerfaget. Klagers kvalifikasjon fokuserte på utføring og montering av rørledninger om bord på skip, og manglet vesentlige faglige elementer fra det norske rørleggerfagets hovedområder. HK-dir mente derfor at vilkårene etter opplæringslova § 23-3 ikke var oppfylt.
- (4) Klager påklaget vedtaket 14. mai 2025. Klager var uenig i avgjørelsen, og mente han hadde tilegnet seg kunnskap om faggrunnlaget som HK-dir mente manglet. Han påpekte

Postadresse:
Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:
Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

at han også hadde hatt relevant praksis, og at norsk og polsk læreplan i stor grad samsvarer.

- (5) HK-dirs vurderte klagen, men konkluderte med at den ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket, jf. lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker av 10. februar 1967 (forvaltningsloven) § 33. Klagen og sakens dokumenter ble dermed den 30. mars 2026 oversendt Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk utdanning og yrkesgodkjenning sammen med HK-dirs innstilling i klagesaken.
- (6) Klager fikk i brev datert 10. april og 29. april 2026 informasjon om saksgangen for klagenemnda og frist til å inngi kommentarer til HK-dirs innstilling i saken, eller komme med andre merknader til saken. Klager har ikke sendt inn ytterligere merknader i saken.
- (7) Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk utdanning og yrkesgodkjenning behandlet saken i nemndsmøte 26. juni 2026.

2 HK-dirs begrunnelse for vedtaket

- (8) HK-dirs vedtak om avslag av 24. april 2025 er begrunnet med at kvalifikasjonen mangler vesentlige elementer fra rørleggerfaget og at kvalifikasjonen dermed ikke kunne godkjennes som sidestilt med et norsk fag- eller svennebrev, jf. lov 9. juni 2023 nr. 30 om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa (heretter opplæringslova) § 23-3.
- (9) I vedtaket utdyper HK-dir at de har sammenlignet hva man må kunne for å oppnå kvalifikasjonen «*Monter rurociagow okretowych*» og det norske rørleggerfaget. Dette for å kunne vurdere om den polske kvalifikasjonen kan sidestilles med et norsk svennebrev i rørleggerfaget. Utgangspunktet tas i det man måtte kunne for å oppnå kvalifikasjonen i perioden klager gjennomførte opplæringen.
- (10) HK-dir påpeker at den polske kvalifikasjonen fokuserer på utføring og montering av rørledninger om bord på skip. Sammenlignet med norsk læreplan, som inkluderer sanitæranlegg, vannbårne energianlegg, sprinkleranlegg og energigassanlegg, mangler kvalifikasjonen vesentlige faglige elementer. HK-dir mener derfor at den polske kvalifikasjonen mangler vesentlige faglige elementer fra det norske rørleggerfagets hovedområder.

3 Klagers argumentasjon

- (11) Klager er uenig i vedtaket og påklaget HK-dirs vedtak 14. mai 2025. Klager mener kvalifikasjonen skal godkjennes og har i hovedtrekk vist til følgende til støtte for sitt syn:
- (12) Klager mener han gjennom sin opplæring har lært seg alle fagområdene som HK-dir opplyser at inngår i den norske kvalifikasjonen. Klager viser også til at han hadde flere års praksis på et skipsverft, hvor han mener han fikk dekkende opplæring og arbeidspraksis tilsvarende det HK-dir nevner kreves i vedtaket.
- (13) Etter klagers syn vil innholdet i polsk og norsk læreplan være nesten det samme dersom man sammenligner dem.
- (14) HK-dir sendte ytterligere informasjon om grunnlaget for avslag på engelsk til klager i e-post 14. mai 2025. Her viste HK-dir igjen til at klagers kvalifikasjon hovedsakelig

omhandler rørarbeid ombord på skip. Kvalifikasjonen mangler opplæring i kjerneområder etter den norske læreplanen. På grunn av dette kunne ikke kvalifikasjonen sidestilles med en norsk rørleggerutdanning. Klager ble også henvist til fagopplæringskontor for å få vurdert om han kvalifiserer for en norsk fag- og svenneprøve.

4 HK-dirs innstilling

- (15) HK-dir har i sin innstilling datert 24. oktober 2025 opprettholdt sitt tidligere vedtak i saken, og fastholder i det vesentlige begrunnelsen for vedtaket. HK-dir har følgende ytterligere bemerkninger:
- (16) Innledningsvis påpeker HK-dir at det ble sendt informasjon til klager på engelsk om grunnlaget for avslag og en henvisning til fagopplæringskontor for vurdering om han kvalifiserer til norsk fag- og svenneprøve.
- (17) HK-dir kommenterer også lang saksbehandlingstid og begrunner dette med at det ble vurdert om kvalifikasjonen kunne sammenlignes med industrirørleggerfaget, som HK-dir opplyser nylig ble inkludert i ordningen. Vurderingen lot seg ikke gjennomføre grunnet vanskeligheter med å rekruttere sakkyndige i faget. HK-dir opplyser at saken vil bli vurdert på nytt når det finnes tilgjengelige sakkyndige i industrirørleggerfaget.
- (18) HK-dir opplyser at for at en utenlandsk opplæring skal sidestilles med norsk fag- og yrkesopplæring, må opplæringen ha samme nivå og omfang, samt inneholde mange av de vesentlige elementene i det aktuelle faget (faglig innhold) i tråd med opplæringslova § 23-3.
- (19) Etter HK-dirs syn er vilkåret etter opplæringslova § 23-3 om «same nivå og omfang» oppfylt. Kvalifikasjonen oppfyller imidlertid ikke kravet til «faglig innhold». Kravet om at kvalifikasjonen må inneholde mange av de vesentlige elementene i det aktuelle faget dokumenteres ved at HK-dir innhenter læreplan eller lignende dokumentasjon som gir en detaljert fremstilling av opplæringsløpet til kvalifikasjonen. Direktoratet undersøker så om det finnes et aktuelt norsk lærefag som kvalifikasjonen kan sidestilles med. Deretter blir læreplanen sendt til en sakkyndig komité som har kompetanse til å foreta en nærmere faglig vurdering.
- (20) HK-dir viser til at klager har oppnådd kvalifikasjonen «*Monter rurociagow okretowych*» (montør av skipsledninger), og at utdanningen fulgte den polske læreplanen *R14 Monter rurociagow okretowych* fra 1982 til 2001.
- (21) HK-dir viser til egen vurdering av læreplanens innhold foretatt i 2020:

«Gjennomgang av læreplan R14 viser at kvalifikasjonen inneholder ingen kompetansemål innen de fire hovedområdene i det norske rørleggerfaget: sanitæranlegg, vassborne energianlegg, sprinkleranlegg, energigassanlegg. Kvalifikasjonen har mye opplæring i sveising, lodding, bruk av maskiner og bearbeiding av metaller. Dessuten er alle kompetansemål knyttet til utføring av installasjoner (rørledninger) om bord skip/båt.»
- (22) HK-dir vurderte etter dette at opplæringen i liten grad overlapper med hovedområdene i det norske rørleggerfaget og besluttet at læreplanen ikke skulle sendes til sakkyndig

komité. Basert på denne vurderingen i 2020 oppstod det ifølge HK-dir en negativ presedens, som innebar at alle kvalifikasjoner fra denne perioden vil få avslag.

- (23) HK-dir avslo klagers søknad også i denne saken, med henvisning til at kravet om at opplæringen må inneholde mange av de vesentlige elementene ikke var oppfylt og at kvalifikasjonen derfor ikke kunne sidestilles med et norsk svennebrev i rørleggerfaget. HK-dir fant ikke grunn til å omgjøre vedtaket basert på klagen.

5 Klagenemndas vurdering

- (24) Saken gjelder klage 14. mai 2025 over HK-dirs vedtak av 24. april 2025. Klagen er fremsatt rettidig, jf. forvaltningsloven § 29 første ledd.
- (25) Av forskrift 2. juli 2025 nr. 1462 om enkelte klagenemnder på Kunnskapsdepartementets område (heretter forskriften) § 6 følger det at klagenemnda «skal behandle klager over enkeltvedtak om godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring etter opplæringsloven § 23-3». Klagenemnda har i utgangspunktet kompetanse til å «prøve alle sider av saken», jf. forvaltningsloven § 34 andre ledd første punktum. Dette omfatter både HK-dirs faktiske og rettslige vurderinger, herunder bevisbedømmelsen og skjønnsutøvelsen. Selv om klagenemnda har full kompetanse til å prøve alle sider av saken, vil det likevel ikke innebære en plikt, jf. Innst.O nr. 4 (1994-1995) s. 9.
- (26) Klagenemnda vil foreta en selvstendig vurdering av saken, både av det faktiske grunnlaget og den rettslige vurderingen som HK-dir har lagt til grunn for vedtaket, jf. forvaltningsloven § 34 andre ledd.
- (27) Det rettslige grunnlaget for godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring er opplæringslova § 23-3. Bestemmelsen lyder:

«Den som har utanlandsk fag- eller yrkesopplæring, kan søke departementet om å få ei godkjenning av opplæringa. Departementet skal godkjenne opplæring som har same nivå og omfang som den norske vidaregåande opplæringa og inneheld mange av dei vesentlege elementa i det aktuelle faget. Opplæring som er godkjent, er sidestilt med norsk fag- eller sveinebrev eller vitnemål.

Departementet kan gi forskrift om vilkår for godkjenning, saksbehandling, klage og om oppnemning av klagenemnd.»

- (28) Det fremgår av opplæringslova § 23-3 første ledd at utenlandsk «fag- og yrkesopplæring» skal godkjennes dersom den utenlandske opplæringen har samme «nivå og omfang» som den norske videregående opplæringen og inneholder «mange av dei vesentlege elementa i det aktuelle faget». Bestemmelsen oppstiller med dette tre vilkår som må være oppfylt for godkjenning av utdannelsen. Den må ha samme nivå, samme omfang og må inneholde mange av de vesentlige elementene i det aktuelle faget. Sistnevnte vilkår er av HK-dir omtalt som et vilkår om faglig innhold. Etter klagenemndas syn gir bestemmelsen videre uttrykk for at det må foretas en konkret sammenligning av den utenlandske kvalifikasjonen opp mot relevante, norske lærefag.
- (29) Det fremgår videre av bestemmelsen at «departementet» har kompetanse til å godkjenne søknader om utenlandsk fag- og yrkesopplæring. I praksis har departementet delegert denne kompetansen til HK-dir fra 1. januar 2023. Tidligere var det NOKUT som hadde det operative ansvaret for godkjenningsordningen. Departementet har etter

bestemmelsens andre ledd også kompetanse til å gi nærmere vilkår for godkjenning og saksbehandling i forskrift, uten at denne kompetansen er blitt benyttet.

- (30) I vedtaket avsto HK-dir klagers søknad om godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring. Begrunnelsen var at klagers kvalifikasjon ikke kunne sidestilles med et norsk svennebrev i rørleggerfaget. Vilkåret om at kvalifikasjonen måtte inneholde mange av de vesentlige elementene i opplæringsloven § 23-3 var dermed ikke oppfylt.
- (31) Klager er uenig i HK-dirs vurdering av det faglige innholdet i hans kvalifikasjon, og mener at vedtaket på dette grunnlag er feil. I tråd med klagen vil klagenemnda ta stilling til om HK-dirs vurdering av klagers søknad er i henhold til gjeldende regelverk.
- (32) Som forvaltningsorgan «skal» HK-dir påse at «saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes», jf. forvaltningsloven § 17 første ledd. En ren ordlydsfortolkning tilsier at dette er en omfattende plikt. I forarbeidene fremgår det imidlertid at plikten er begrenset til å fremskaffe det som er «nødvendig» for sakens avgjørelse, jf. NUT 1958: 3 side 161. I rettspraksis er «nødvendig» tolket slik at kravet til grundighet må avveies mot hensynet til å oppnå et forsvarlig resultat og hensiktsmessig ressursbruk. Det kan også ha betydning hvor inngripende vedtaket er, jf. HR-2011-205-A avsnitt 52.
- (33) I en sak som gjelder klagers mulighet til å utøve yrket sitt, og de personlige og økonomiske konsekvenser det vil kunne medfølge å få avslag, må det kunne stilles krav til at HK-dir sørger for å utrede saken grundig.
- (34) Det kommer frem av innstillingen oversendt til klagenemnda under punktet «Saksbehandlingstid» at HK-dir vurderte om klagers kvalifikasjon kunne sammenlignes med industrirørleggerfaget, som nylig ble inkludert i HK-dirs godkjenningsordning. Ifølge HK-dirs nettside innebærer godkjenningsordningen at en søker kan søke om godkjenning av fullført fag- og yrkesopplæring dersom enten opplæringslandet eller yrket står på HK-dirs godkjente liste. Av listen på nettsiden fremgår det at industrirørlegger ble inkludert fra 15. juni 2025.
- (35) I innstillingen skriver HK-dir videre at vurderingen av kvalifikasjonen industrirørlegger likevel ikke lot seg gjennomføre som planlagt, grunnet vanskeligheter med å rekruttere sakkyndige i faget.
- (36) I innstillingen uttaler HK-dir selv at kvalifikasjonen industrirørlegger er mer sammenlignbar med klagers polske kvalifikasjon enn svennebrev i norsk rørleggerfag. Selv om det er riktig at HK-dir skal vurdere klagers kvalifikasjon opp mot den mest sammenlignbare norske kvalifikasjonen, mener klagenemnda at HK-dir ikke kunne la være å gjennomføre denne vurderingen fordi det ble praktisk vanskelig. Det må legges til grunn at klager har en rett til å få vurdert sin kvalifikasjon opp mot det mest relevante norske lærefaget.
- (37) Med tanke på hvor belastende det er for klager å få avslag på å kunne utøve yrket sitt, burde HK-dir etter klagenemndas syn sørget for en grundigere utredning av om klagers kvalifikasjon kunne sammenlignes med det norske industrirørleggerfaget. Klagenemnda vil også påpeke at HK-dir selv har inntatt kvalifikasjonen industrirørlegger på godkjenningslisten og at søkere da har en berettiget forventning om at lærefaget kan vurderes. Det er uheldig at HK-dir har inntatt en kvalifikasjon på egen liste som i

realiteten ikke kan vurderes grunnet manglende sakkyndige. Det er også negativt at problemer med å rekruttere sakkyndige i faget går utover klager.

- (38) Det kommer ikke frem i innstillingen hvilke vanskeligheter HK-dir har hatt med rekruttering av sakkyndige, herunder hvor lenge HK-dir har forsøkt, hvilke forsøk som er gjennomført eller hvor mange sakkyndige som skulle rekrutteres. HK-dir skriver også i innstillingen til klagenemnda at saken «vil bli vurdert på nytt når det er tilgjengelige sakkyndige i industrirørleggerfaget». Det opplyses ikke om klager selv må søke på nytt for å få saken vurdert, når klager eventuelt kan søke eller om HK-dir vil gjenoppta klagers søknad på eget initiativ. Det er ikke antydning hvor lang tid det vil ta for HK-dir å få på plass sakkyndige og når klager eventuelt kan forvente at saken blir behandlet. Slik saken står nå, fremstår situasjonen som uforutsigbar for klager.
- (39) HK-dir har heller ikke opplyst hvorfor kvalifikasjonen må vurderes av sakkyndige i utgangspunktet. Nemnda fremhever i denne sammenheng at HK-dir er forutsatt å ha den nødvendige kompetansen til selv å foreta vurderingen av en kvalifikasjons faglige innhold etter opplæringsloven § 23-3, jf. Prop.72 L (2015–2016), punkt 6.6., side 44. Det er ikke et lovpålagt krav at alle læreplaner må sendes til sakkyndig komité for vurdering. Etter klagenemndas syn kunne HK-dir av hensyn til klager begrunnet behovet for sakkyndig vurdering i dette tilfellet.
- (40) Klagenemnda har på denne bakgrunn kommet til at HK-dir ikke har bygget sitt vedtak på et tilstrekkelig utredet og forsvarlig faktisk grunnlag. Opplæringslova § 23-3 oppstiller en plikt for HK-dir til å godkjenne utenlandsk fag- og yrkesopplæring basert på de oppgitte vilkår, jf. ordlyden «skal». Det forutsetter at HK-dir også foretar en slik vurdering av vilkårene, noe de ikke har gjort i denne saken. Med dette vurderer nemnda at HK-dir ikke har foretatt de nødvendige undersøkelser som saken gir grunnlag for og som de plikter etter bestemmelsen. Nemnda mener dermed at HK-dir ikke har foretatt en forsvarlig utredning av saken i samsvar med forvaltningsloven § 17 og § 33.
- (41) Klagenemnda er etter dette kommet til at det foreligger brudd på utredningsplikten etter forvaltningsloven § 17 og dermed en saksbehandlingsfeil, som i utgangspunktet medfører at vedtaket må anses ugyldig. Nemnda kan ikke se at det er grunnlag for at vedtaket likevel kan være gyldig etter forvaltningsloven § 41. Vedtaket må dermed oppheves, og saken sendes tilbake til HK-dir for ny behandling.
- (42) På bakgrunn av klagenemndas begrunnelse for å oppheve vedtaket, har det ikke vært nødvendig å ta stilling til klagers øvrige anførsler i saken.

6 Vedtak

- (43) Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk utdanning og yrkesgodkjenning fatter etter dette følgende vedtak:

HK-dirs vedtak av 24. april 2025 oppheves, og saken sendes tilbake til HK-dir for ny behandling.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Etter forvaltningsloven § 36 kan en part kreve dekket vesentlige sakskostnader som har vært nødvendige for å få endret et vedtak til gunst for parten, eksempelvis kostnader til advokat. Eventuelt krav om dekning av sakskostnader må settes frem senest 3 uker etter at melding om det nye vedtaket er kommet frem til parten. Kravet sendes til Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk utdanning og yrkesgodkjenning v/Klagenemndssekretariatet, med mindre HK-dir har fattet nytt vedtak i saken. I så fall sendes kravet til HK-dir.

26. juni 2026

Henrik W. Bärnholdt	Kristin Seehusen	Miriam Thea Josefin Svenaesus Bakken Wallenborg	Øistein Frank Sundli	Taija-Riitta Bléncke
Nemndsleder	Nestleder	Nemndsmedlem	Nemndsmedlem	Nemndsmedlem

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur